

Sygn. akt VI GC 1060/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska	
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Moszyk	

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2019 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

przeciwko **B. Ś. (1)**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej B. Ś. (1) na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 6 483,69 złotych (sześć tysięcy czterysta osiemdziesiąt trzy złote sześćdziesiąt dziewięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot:

- 4 989,26 złotych za okres od dnia 21 października 2017 roku do dnia zapłaty,
- 1 494,43 złotych za okres od dnia 14 listopada 2017 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej B. Ś. (1) na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 80 euro (osiemdziesiąt euro);

III. zasądza od pozwanej B. Ś. (1) na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 1 167 złotych (jeden tysiąc sto sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 1060/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 stycznia 2018 roku powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. domagał się zasądzenia od pozwanej B. Ś. (1) kwoty 6 483,69 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot: 4 989,26 złotych za okres od dnia 21 października 2017 roku do dnia zapłaty i 1 494,43 złotych za okres od dnia 14 listopada 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 80 euro, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że zawarł z pozwaną w dniu 21 września 2017 roku umowę numer (...).09. (...), której przedmiotem był przewóz ładunku z R. do S. w Szwecji. Przewóz został zrealizowany przez przewoźnika M. K., a odbiorca na liście przewozowym potwierdził bez zastrzeżeń odbiór dostarczonego mu towaru. W związku ze

zrealizowaniem zleconego przewozu powód wystawił pozwanej fakturę numer (...) na kwotę 4 989,26 złotych, która została pozwanej doręczona, jednakże pozwana nie uregulowała wynikającej z niej należności.

Nadto powód wskazał, że w tym samym dniu zawarł z pozwaną także umowę numer (...)09. (...), której przedmiotem był przewóz ładunku z miejscowości J. do H. w Norwegii. Przewóz ten został zrealizowany przez przewoźnika K. M., a odbiorca na liście przewozowym potwierdził bez zastrzeżeń odbiór dostarczonego mu towaru. W związku ze zrealizowaniem zleconego przewozu powód wystawił pozwanej fakturę numer (...) na kwotę 1 494,43 złotych, która została pozwanej doręczona, jednakże pozwana nie uregulowała wynikającej z niej należności.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 kwietnia 2018 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GNC 660/18 referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwana B. Ś. (1) domagała się oddalenia powództwa podnosząc, że Sąd bezpodstawnie przyjął, iż wezwanie do zapłaty z dnia 05 stycznia 2018 roku wyczerpało możliwości podjęcia próby mediacji lub innego przesądowego sposobu rozwiązania sporu, a także podniosła zarzut nieudowodnienia roszczenia poprzez niewykazanie, że błędnie wystawione międzynarodowe listy przewozowe CMR mogły stanowić podstawę do wystawienia faktur. Jak wskazała pozwana dokumenty te (CMR) zawierają bowiem błędy merytoryczne i braki formalne w postaci: braku podpisu i stempla nadawcy, braku stempla odbiorcy, braku miejscowości i daty odbioru oraz braku podpisu przewoźnika. Pozwana podniosła wobec tego zarzut naruszenia § 4 pkt 5, § 6 pkt 7 oraz § 5 pkt 2 zleceń transportowych, co skutkowało brakiem podstawy prawnej do wystawienia faktur, a także zarzut oparcia się przez powoda na podstawie prawnej w postaci zlecenia numer 06/09/2017/MP o treści nieuzgodnionej z pozwaną, w której powód bez jej zgody dokonał jednostronnych zmian w zakresie § 4 pkt 5 zdanie drugie oraz § 5 pkt 6.

Pozwana B. Ś. (1) podniosła również zarzut braku umocowania M. R. (1) do zawarcia z nią umowy przewozu numer 06/09/2017/MP oraz zarzut potrącenia kar umownych w szczególności wynikających z § 6 pkt 7 i § 5 pkt 4 w zw. z § 5 pkt 2.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że zgodnie z § 6 pkt 7 umowy przewozu łączącej strony warunkiem zapłaty frachtu było dostarczenie przez zleceniobiorcę w terminie 14 dni, liczonych od daty wykonania umowy, prawidłowo wypełnionego oryginału listu przewozowego oraz innych dokumentów. Brak dostarczenia dokumentów w tym terminie upoważniał ją jako zleceniodawcę do wstrzymania frachtu oraz naliczenia kary umownej w wysokości 2% frachtu za każdy dzień opóźnienia w dostarczeniu dokumentów. Nadto zgodnie z § 4 pkt 5 umowy zleceniobiorca zobowiązany był przesłać kopie prawidłowych dokumentów przewozowych w terminie 48 godzin od dnia wykonania przewozu i zgodnie z § 5 pkt 2 zobowiązał się, że bez zgody zleceniodawcy nie powierzy wykonania zlecenia innemu przewoźnikowi, pod groźbą przewidzianej w umowie kary.

Tymczasem, jak wskazała pozwana powód nie przedstawił dokumentów CMR w terminie 48 godzin od dnia wykonania obu zleceń, zaś wystawione przez niego listy przewozowe nie mogą zostać uznane za prawidłowe, gdyż w przypadku przewozu na podstawie zlecenia numer 07/09/2017/MP brak jest na nim podpisu i stempla nadawcy, brak stempla odbiorcy i miejscowości odbioru, a także brak jest upoważnienia osoby odbierającej towar, nadto występuje nieprawidłowość w oznaczeniu miejsca załadunku (R., zamiast R.). Natomiast w przypadku zlecenia numer 06/09/2017/MP brak jest podpisu i stempla nadawcy, brak podpisu przewoźnika, brak stempla odbiorcy, miejscowości odbioru i daty odbioru, brak jest także upoważnienia osoby odbierającej towar.

Wreszcie w przypadku obu przewozów, jak wynika z dokumentów CMR, przewóz był realizowany przez innego przewoźnika, a powód nie był uprawniony do powierzenia przewozu innej osobie bez zgody pozwanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 września 2017 roku B. Ś. (1) zleciła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na podstawie zlecenia transportowego numer 06.09.2017/MP wykonanie usługi przewozu towaru z miejscowości J. do miejscowości H. w Norwegii.

Wysokość wynagrodzenia za wykonanie powyżej usługi określono na kwotę 350 euro netto (według kursu z dnia poprzedzającego dzień rozładunku).

Zgodnie ze zleceniem towar miał zostać dostarczony odbiorcy w okresie od dnia 22 do dnia 25 września 2017 roku.

Strony ustaliły, że jeżeli zapisy ogólnych warunków umów nie stanowią inaczej, wszelkie dokumenty potwierdzające wykonanie transportu, tj. CMR, lifierschein, itp. zleceniobiorca zobowiązany był wysłać w ciągu 14 dni na adres: (...), pod rygorem kary w wysokości 100 euro.

Zgodnie z § 4 pkt 5 warunków zlecenia w miejscu załadunku kierowca zobowiązany był pobrać dokumenty niezbędne do prawidłowego wykonania zlecenia, w szczególności CMR, lifierschein, delivery note, dokumenty WZ, faktury związane z ładunkiem, atesty, specyfikacje towaru, dokumenty T-1 lub T-2, EX, EUR, itp. Kopie wszystkich dokumentów zleceniobiorca przesłać miał niezwłocznie zleceniodawcy, nie później niż w ciągu 48 godzin od rozładunku, za pośrednictwem maila. W przypadku zaniechania tego obowiązku, zleceniobiorca zapłacić miał zleceniodawcy karę umowną w wysokości 2% frachtu, jednak nie mniej niż 5 000 euro za każdy dzień opóźnienia.

Zgodnie z § 5 pkt 6 warunków zlecenia w razie braku łączności ze zleceniobiorcą lub kierowcą przez okres dłuższy niż 30 minut, zleceniobiorca zapłaci na rzecz B. Ś. (1) karę umowną w wysokości 100 euro oraz po 50 euro za każde następne rozpoczęte 30 minut.

zlecenie transportowe – k. 21 akt, ogólne warunki zlecenia transportowego – 22-23 akt

Z uwagi na fakt, że przewóz towaru odbywał się na trasie w Norwegii, gdzie koszt opłat roamingowych jest wysoki, M. R. (2) – upoważniony pracownik (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. negocjował z M. P. – pracownikiem B. Ś. (1) zapisy dotyczące obowiązku, pod rygorem akry umownej, przesłania zleceniodawcy kopii wszystkich dokumentów niezwłocznie, nie później niż w ciągu 48 godzin od rozładunku, za pośrednictwem maila. Uzyskał zapewnienie, że chodzi o zdjęcia CMR i że dotychczas zapis ten nie był wykorzystywany.

wydruk korespondencji z komunikatora trans – k. 60 akt, częściowo zeznania świadka M. R. (2) – protokół skrócony rozprawy z dnia 14 listopada 2018 roku – k. 104-106 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:01-00:13:23)

Zgodnie z § 5 pkt 1 warunków zlecenia w razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, a w szczególności opóźnienia w odebraniu towaru lub dostarczeniu towaru do miejsca wykonania zlecenia, a także podstawienia niesprawnego lub niedostosowanego do przewozu towaru pojazdu, zleceniobiorca zapłacić miał B. Ś. (1) karę umowną w wysokości frachtu, w terminie 7 dni liczonych od chwili, w której umowa miała być wykonana w należyty sposób.

Zgodnie z § 5 pkt 2 i 3 warunków zlecenia zleceniobiorca nie mógł bez zgody B. Ś. (1) powierzyć wykonania zlecenia innemu przewoźnikowi, ani przeładować towaru, ani go doładowywać.

Za naruszenie powyższych obowiązków, jak również określonych w § 4 pkt 2 umowy, zleceniobiorca zapłacić miał B. Ś. (1) karę umowną w wysokości i na zasadach określonych w punkcie 1.

zlecenie transportowe – k. 21 akt, ogólne warunki zlecenia transportowego – 22-23 akt

Stosownie do § 6 warunków zlecenia fracht był płatny zleceniobiorcy w walucie ustalonej w zleceniu oraz w terminie 45 dni liczonych od dnia dostarczenia prawidłowo wystawionej faktury oraz kompletu dokumentów towarzyszących wykonaniu usługi (pkt 1). Warunkiem zapłaty frachtu było dostarczenie przez zleceniobiorcę w terminie 14 dni liczonych od daty wykonania umowy prawidłowo wypełnionego oryginału listu przewozowego oraz innych dokumentów dotyczących danego transportu. Brak dostarczenia dokumentów w terminie upoważniał zleceniodawcę do wstrzymania wypłaty frachtu oraz naliczenia kary umownej w wysokości 2% frachtu za każdy dzień opóźnienia w dostarczeniu tych dokumentów.

zlecenie transportowe – k. 21 akt, ogólne warunki zlecenia transportowego – 22-23 akt

Umowa przewozu ładunku na trasie J. (Polska) – H. (Norwegia) została zrealizowana przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. za pośrednictwem przewoźnika W. S..

Ładunek został dostarczony do miejscowości H. w Norwegii w stanie nieuszkodzonym w uzgodnionym przez strony terminie i wydany odbiorcy.

Przewoźnik nie wysłał B. Ś. (1) za pośrednictwem maila dokumentów związanych z przedmiotowym transportem, stosownie do § 4 pkt 5 warunków zlecenia.

dokument CMR – k. 13, 25 akt, wydruk korespondencji z komunikatora trans – k. 57-66 akt, wydruk korespondencji mailowej z odbiorcą – k. 71-72 akt, zeznania świadka M. R. (2) – protokół skrócony rozprawy z dnia 14 listopada 2018 roku – k. 104-106 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:01-00:13:23), częściowo zeznania pozwanej B. Ś. (1) – protokół skrócony rozprawy z dnia 13 marca 2019 roku – k. 144-146 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:11:21-00:36:29)

W dniu 26 września 2017 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wystawił B. Ś. (1) fakturę numer (...) obejmującą należność za usługę transportową na trasie J. (Polska) – H. (Norwegia) wykonaną na podstawie zlecenia transportowego numer 06.09.2017/MP, w kwocie 1 494,43 złotych brutto, z terminem płatności do dnia 13 listopada 2017 roku (45 dni).

faktura – k. 26 akt

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w dniu 04 października 2017 roku przesłała B. Ś. (1) faktury numer (...). Przesyłka została przez nią odebrana w dniu 09 października 2017 roku.

potwierdzenie nadania – k. 67-68 akt, potwierdzenie odbioru (wydruk śledzenia przesyłki) – k. 69-70 akt

W dniu 21 września 2017 roku B. Ś. (1) zleciła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na podstawie zlecenia transportowego numer 07.09.2017/MP wykonanie usługi przewozu towaru z miejscowości R. do miejscowości S. w Szwecji.

Wysokość wynagrodzenia za wykonanie powyżej usługi określono na kwotę 950 euro netto (według kursu z dnia poprzedzającego dzień rozładunku).

Zgodnie ze zleceniem towar miał zostać dostarczony odbiorcy w dniu 26 września 2017 roku.

Strony ustaliły, że jeżeli zapisy ogólnych warunków umów nie stanowią inaczej, wszelkie dokumenty potwierdzające wykonanie transportu, tj. CMR, lieferschein, itp. zleceniobiorca zobowiązany był wysłać w ciągu 14 dni na adres: (...) pod rygorem kary w wysokości 100 euro.

Zgodnie z § 4 pkt 5 warunków zlecenia w miejscu załadunku kierowca zobowiązany był pobrać dokumenty niezbędne do prawidłowego wykonania zlecenia, w szczególności CMR, lieferschein, delivery note, dokumenty WZ, faktury związane z ładunkiem, atesty, specyfikacje towaru, dokumenty T-1 lub T-2, EX, EUR, itp. Kopie wszystkich dokumentów zleceniobiorca przesłać miał niezwłocznie zleceniodawcy, nie później niż w ciągu 48 godzin od rozładunku, za pośrednictwem maila. W przypadku zaniechania tego obowiązku, zleceniobiorca zapłacić miał zleceniodawcy karę umowną w wysokości 2% frachtu, jednak nie mniej niż 5 000 euro za każdy dzień opóźnienia.

Zgodnie z § 5 pkt 1 warunków zlecenia w razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, a w szczególności opóźnienia w odebraniu towaru lub dostarczeniu towaru do miejsca wykonania zlecenia, a także podstawienia niesprawnego lub niedostosowanego do przewozu towaru pojazdu, zleceniobiorca zapłacić miał B. Ś. (1) karę umowną w wysokości frachtu, w terminie 7 dni liczonych od chwili, w której umowa miała być wykonana w należyty sposób.

Zgodnie z § 5 pkt 2 i 3 umowy, zleceniobiorca nie mógł bez zgody B. Ś. (1) powierzyć wykonania zlecenia innemu przewoźnikowi, ani przeladować towaru, ani go doładowywać.

Za naruszenie powyższych obowiązków, jak również określonych w § 4 pkt 2 umowy, zleceniobiorca zapłacić miał B. Ś. (1) karę umowną w wysokości i na zasadach określonych w punkcie 1.

Stosownie do § 6 pkt 7 warunków zlecenia warunkiem zapłaty frachtu było dostarczenie przez zleceniobiorcę w terminie 14 dni liczonych od daty wykonania umowy prawidłowo wypełnionego oryginału listu przewozowego oraz innych dokumentów dotyczących danego transportu. Brak dostarczenia dokumentów w terminie upoważnia zleceniodawcę do wstrzymania wypłaty frachtu oraz naliczenia kary umownej w wysokości 2% frachtu za każdy dzień opóźnienia w dostarczeniu tych dokumentów.

Strony ustaliły, iż płatność nastąpi w ciągu 21 dni od dnia otrzymania oryginałów dokumentów.

zlecenie transportowe – k. 15 akt, ogólne warunki zlecenia transportowego – 16-18 akt

Umowa przewozu ładunku na trasie R. (Polska) – S. (Szwecja) została zrealizowana przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. za pośrednictwem przewoźnika M. K..

Ładunek został dostarczony w stanie nieuszkodzonym w uzgodnionym przez strony terminie i wydany odbiorcy.

Przewoźnik nie wysłał B. Ś. (1) za pośrednictwem maila dokumentów związanych z przedmiotowym transportem.

dokument CMR – k. 19 akt, wydruk korespondencji z komunikatora trans – k. 57-66 akt, wydruk korespondencji mailowej z odbiorcą – k. 73 akt, zeznania świadka M. R. (2) – protokół skrócony rozprawy z dnia 14 listopada 2018 roku – k. 104-106 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:01-00:13:23), częściowo zeznania pozwanej B. Ś. (1) – protokół skrócony rozprawy z dnia 13 marca 2019 roku – k. 144-146 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:11:21-00:36:29)

W dniu 26 września 2017 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wystawił B. Ś. (2) fakturę numer (...) obejmującą należność za usługę transportową na trasie R. (Polska) – S. (Szwecja) wykonaną na podstawie zlecenia transportowego numer 07.09.2017/MP, w kwocie 4 989,26 złotych brutto, z terminem płatności do dnia 20 października 2017 roku (21 dni).

faktura – k. 20 akt

W dniu 03 października 2017 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wysłał B. Ś. (2) na adres: (...) skan faktury oraz listu przewozowego dotyczącego przewozu na trasie R. – S. wskazując, że oryginały dokumentów zostaną wysłane w następnym dniu.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w dniu 04 października 2017 roku przesłała B. Ś. (1) faktury numer (...) wraz z dokumentem CMR oraz (...). Przesyłka została przez nią odebrana w dniu 09 października 2017 roku.

potwierdzenie nadania – k. 67-68 akt, potwierdzenie odbioru (wydruk śledzenia przesyłki) – k. 69-70 akt

B. Ś. (1) nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń odnośnie przewozów wykonanych przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.. Mimo upływu terminu płatności oraz wezwania do zapłaty B. Ś. (1) nie uiściła należności wynikających z faktury numer (...) i faktury numer (...). B. Ś. (1) nie obciążyła także (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. żadną karą umowną.

zeznania świadka M. R. (2) – protokół skrócony rozprawy z dnia 14 listopada 2018 roku – k. 104-106 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:01-00:13:23), zeznania prezesa zarządu powoda W. M. – protokół skrócony rozprawy z dnia 13 marca 2019 roku – k. 144-146 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:02:24-00:11:21)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania, których zarówno autentyczność, jak i prawdziwość w zakresie twierdzeń w nich zawartych, nie budziła wątpliwości Sądu, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary, tym bardziej, że nie były one kwestionowane w zakresie ich mocy dowodowej przez żadną ze stron.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się również na zeznaniach świadka M. R. (2) uznając je za wiarygodne w zakresie, w jakim świadek potwierdził, że powód realizował dla pozwanej B. Ś. (1) transporty towarów, że usługi te zostały zrealizowane – towar został dostarczony odbiorcom, o czym pozwana była każdorazowo informowana oraz że nie wносиła żadnych zastrzeżeń odnośnie realizacji tych przewozów, także w późniejszym terminie. Sąd jednakże nie dał wiary jego zeznaniom w zakresie, w jakim wskazał on, że strony reprezentowane przez swoich pracowników zgodnie zmieniły warunki zlecenia odnośnie przewozu w Norwegii w zakresie obowiązku przesłania dokumentów mailowo w terminie 48 godzin – okoliczność ta nie znajduje bowiem potwierdzenia w treści przedłożonej przez powoda wydruku korespondencji na komunikatorze trans, z której wynika jedynie, że świadek M. R. (2) – upoważniony pracownik powoda negocjował z M. P. – pracownikiem pozwanej B. Ś. (1) zapisy dotyczące obowiązku przesłania zleceniodawcy kopii wszystkich dokumentów niezwłocznie, nie później niż w ciągu 48 godzin od rozładunku, za pośrednictwem maila. Uzyskał jednakże jedynie zapewnienie, że chodzi o zdjęcia CMR i że dotychczas zapis ten nie był wykorzystywany. Powyższe jednakże w żadnej mierze nie pozwala na uznanie, że w przypadku zlecenia przewozu towaru na terenie Norwegii strony zmodyfikowały obowiązki powoda w tym zakresie, a także w zakresie konieczności utrzymywania łączności z pozwaną przez zleceniobiorcę lub kierowcę (§ 5 pkt 6), który to zapis również świadek wykreślił z treści zlecenia, a który z całą pewnością nie był nawet przedmiotem rozmowy świadka z pracownikiem pozwanej.

Odnosząc się do zeznań prezesa zarządu powoda W. M., to Sąd uznał je za wiarygodne w zakresie, w jakim wskazał on na brak ze strony pozwanej jakichkolwiek zastrzeżeń dotyczących wykonanych spornych przewozów oraz brak jakichkolwiek kar umownych naliczonych przez nią powodowi.

Oceniając natomiast zeznania pozwanej B. Ś. (1), to Sąd uznał je za wiarygodne w zakresie, w jakim potwierdziła ona, że ładunki zostały dostarczone na miejsce oraz że nie została przez swoich kontrahentów obciążona jakąkolwiek karą umowną. Natomiast odnośnie podnoszonej przez nią okoliczności, że nie otrzymała ona faktur od powoda ani wraz z nimi stosownej dokumentacji, to wskazać należy, że powód przedstawił potwierdzenie ich nadania wraz z wydrukiem śledzenia przesyłek, z którego wynika, że przesyłka została odebrana w dniu 09 października 2017 roku. Nadto Sąd miał na uwadze, że dotychczas pozwana reprezentowana od początku w procesie przez zawodowego pełnomocnika nie podnosiła zarzutu braku doręczenia jej faktur i dokumentów CMR, a jedynie zarzut braku doręczenia jej prawidłowo wypełnionych dokumentów CMR, co miało być powodem wstrzymania się przez nią z uregulowaniem należności i skutkować przedwczesnością żądania powoda. W pozostałym zakresie Sąd nie oparł się na jej zeznaniach uznając je za ogólnikowe – pozwana nie pamiętała, czy naliczyła powodowi jakąś karę umowną (podnosząc jednocześnie zarzut potrącenia w sprzeciwie od nakazu zapłaty), czy ujęła sporne faktury w ewidencji podatkowej, czy też je odesłała.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 13 marca 2019 roku Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka M. P., albowiem pełnomocnik powoda mimo zobowiązania Sądu (z dnia 09 października 2018 roku i z dnia 14 listopada 2018 roku) nie wskazał aktualnego adresu świadka.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 13 marca 2019 roku Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka R. Ś., mając na uwadze treść art. 242 k.p.c. oraz okoliczność, że świadek dwukrotnie prawidłowo wezwany na rozprawę nie stawiał się i nie usprawiedliwił swojej nieobecności.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. domagał się zasądzenia od pozwanej B. Ś. (1) kwoty 6 483,69 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot: 4 989,26 złotych za okres od dnia 21 października 2017 roku do dnia zapłaty i 1 494,43 złotych

za okres od dnia 14 listopada 2017 roku do dnia zapłaty – tytułem wynagrodzenia za wykonane na zlecenie pozwanej przewozy na trasie J. – H. (Norwegia) oraz na trasie R. – S. (Szwecja), a także kwoty 80 euro – tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

Kierując zarzuty przeciwko żądaniu pozwu pozwana B. Ś. (1) podniosła zarzut nieudowodnienia roszczenia wskazując, że błędnie wystawione międzynarodowe listy przewozowe CMR nie mogły stanowić podstawy do wystawienia faktur. Ponadto pozwana podniosła zarzut nienależytego wykonania umowy poprzez brak dostarczenia dokumentów w terminie 48 godzin, a także zarzut oparcia się przez powoda na podstawie prawnej w postaci zlecenia numer 06.09.2017/MP o treści niezgodnionej z pozwaną, w której powód bez jej zgody dokonał jednostronnych zmian w zakresie § 4 pkt 5 zdanie drugie oraz § 5 pkt 6. Pozwana B. Ś. (1) podniosła również zarzut braku umocowania M. R. (1) do zawarcia z nią umowy przewozu numer 06/09/2017/MP oraz zarzut potrącenia kar umownych w szczególności wynikających z § 6 pkt 7 i § 5 pkt 4 w zw. z § 5 pkt 2.

Zgodnie z treścią art. 775 k.c. przepisy kodeksu cywilnego regulujące umowę przewozu stosuje się do przewozu w zakresie poszczególnych rodzajów transportu tylko o tyle, o ile przewóz ten nie jest uregulowany odrębnymi przepisami. Aktem szczególnym w stosunku do kodeksu cywilnego mającym zastosowanie w niniejszej sprawie są przepisy ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku Prawo przewozowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 915 ze zmianami).

Stosownie do art. 1 powyższej ustawy, reguluje ona przewóz osób i rzeczy wykonywany odpłatnie na podstawie umowy przez uprawnionych do tego przewoźników, z wyjątkiem przewozu morskiego i konnego (ust. 1), przy czym przepisy ustawy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej (ust. 3). Zważyć przy tym należy, iż Rzeczpospolita Polska pozostaje sygnatariuszem konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238 ze zmianami). Stosownie zaś do artykułu 1 tej konwencji stosuje się ją do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsce przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

Niewątpliwie sytuacja taka miała miejsce w niniejszej sprawie, albowiem w przypadku umów łączących strony przyjęcie towaru do przewozu nastąpiło w miejscowości R. i J. (oba na terenie Polski), zaś ich dostawa realizowana była na terenie odpowiednio Szwecji i Norwegii. Wskazać także należy, że skoro tzw. konwencja genewska nie reguluje w sposób kompleksowy zagadnień związanych z umową przewozu, to w zakresie nieuregulowanym należy odwołać się także do odpowiednich przepisów kodeksu cywilnego.

Zgodnie z treścią art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób bądź rzeczy.

Poza sporem pozostawało, że strony łączyły umowy przewozu z dnia 21 września 2017 roku, których przedmiotem było dostarczenie określonego towaru do Szwecji i Norwegii we wskazanym w zleceniu transportowym okresie. Nie było też wątpliwości, że towary zostały dostarczone w stanie nieuszkodzonym i w uzgodnionym przez strony terminie oraz że zostały wydane odbiorcy.

W tym miejscu wskazać należy, że wobec niekwestionowania przez pozwaną powyższych okoliczności chybiony pozostawał jej zarzut dotyczący niedołączenia do listu przewozowego CMR dokumentu mającego potwierdzać upoważnienie osób, które towar odebrały – do jego odbioru. Skoro bowiem okoliczność dostarczenia towaru do odbiorcy nie była sporna (co nadto wynikało z dołączonej przez powoda korespondencji mailowej), uprawniona jest konstatacja, że towar został wydany i przekazany osobie uprawnionej, o czym szerzej w poniższej części uzasadnienia.

Kierując zarzuty przeciwko żądaniu pozwu, pozwana B. Ś. (1) podniosła m. in. zarzut potrącenia z należnością dochodzoną przez powoda kar umownych, w szczególności wynikających z § 6 pkt 7 i § 5 pkt 4 w zw. z § 5 pkt 2.

Jak wynikało z treści ogólnych warunków zleceń transportowych, w razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, a w szczególności opóźnienia w odebraniu towaru lub dostarczeniu towaru do miejsca wykonania zlecenia, a także podstawienia niesprawnego lub niedostosowanego do przewozu towaru pojazdu, zleceniobiorca zapłacić miał B. Ś. (1) karę umowną w wysokości frachtu, w terminie 7 dni liczonych od chwili, w której umowa miała być wykonana w należyty sposób.

Zgodnie z § 5 pkt 2 i 3 umowy, zleceniobiorca nie mógł bez zgody pozwanej powierzyć wykonania zlecenia innemu przewoźnikowi, ani przeładować towaru, ani go doładowywać. Za naruszenie powyższych obowiązków, jak również określonych w § 4 pkt 2 umowy, zleceniobiorca zapłacić miał pozwanej karę umowną w wysokości i na zasadach określonych w punkcie 1 (§ 5 pkt 4).

Zgodnie natomiast z § 4 pkt 5 warunków zlecenia w miejscu załadunku kierowca zobowiązany był pobrać dokumenty niezbędne do prawidłowego wykonania zlecenia, w szczególności CMR, lieferschein, delivery note, dokumenty WZ, faktury związane z ładunkiem, atesty, specyfikacje towaru, dokumenty T-1 lub T-2, EX, EUR, itp. Kopie wszystkich dokumentów zleceniobiorca przesłać miał niezwłocznie zleceniodawcy, nie później niż w ciągu 48 godzin od rozładunku, za pośrednictwem maila. W przypadku zaniechania tego obowiązku, zleceniobiorca zapłacić miał zleceniodawcy karę umowną w wysokości 2% frachtu, jednak nie mniej niż 5 000 euro za każdy dzień opóźnienia.

Stosownie zaś do § 6 pkt 7 umowy warunkiem zapłaty frachtu było dostarczenie przez zleceniobiorcę w terminie 14 dni liczonych od daty wykonania umowy, prawidłowo wypełnionego oryginału listu przewozowego oraz innych dokumentów dotyczących danego transportu. Brak dostarczenia dokumentów w terminie upoważniał zleceniodawcę do wstrzymania wypłaty frachtu oraz naliczenia kary umownej w wysokości 2% frachtu za każdy dzień opóźnienia w dostarczeniu tych dokumentów.

Mając zatem na uwadze treść umowy łączącej strony wskazać należy, że niewątpliwie strony zastrzegły w niej kary umowne m. in. za powierzenie wykonania przewozu innemu przewoźnikowi bez zgody pozwanej (jako zleceniodawcy), za niedostarczenie dokumentów za pośrednictwem maila w terminie 48 godzin od rozładunku, czy za niedostarczenie oryginałów dokumentów w terminie.

Jak już zaś wskazano powyżej, przedmiotowa sprawa podlegała rozstrzygnięciu w oparciu o treść konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238 ze zmianami). Zgodnie bowiem z zasadą hierarchii źródeł prawa, prawo międzynarodowe (konwencje, umowy dwustronne lub wielostronne) mają pierwszeństwo przed prawem krajowym, tj. Konstytucją i ustawami. Bezsporne było między stronami, iż przewóz miał charakter międzynarodowy po myśli art. 1 ust. 1 konwencji, albowiem niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsca przyjęcia przesyłki i dostawy znajdują się w dwóch różnych krajach, do tego przewozu stosuje się powyższą konwencję, przy czym zarówno Rzeczpospolita Polska, jak i Szwecja oraz Norwegia są umawiającymi się stronami tej konwencji.

Zasadnicze znaczenie w przedmiotowej sprawie miały zapisy art. 41 konwencji, które stanowią, że z zastrzeżeniem postanowień artykułu 40 jest nieważna i pozbawiona mocy każda klauzula (umowna), która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby postanowienia niniejszej konwencji. Nieważność takich klauzul nie pociąga za sobą nieważności pozostałych postanowień umowy. W szczególności byłaby nieważna każda klauzula ustępująca na rzecz przewoźnika korzyści z ubezpieczenia towaru oraz każda inna analogiczna klauzula, jak również każda klauzula przenosząca ciężar dowodu.

Nie jest więc dopuszczalne zastrzeżenie w umowie łączącej strony kar umownych tylko z tych tytułów, które są unormowane w konwencji CMR jako wymagające od osoby uprawnionej dowodu szkody, w tym. np. z tytułu opóźnienia w dostawie, czy zaginięcia ładunku. W przeciwieństwie bowiem do treści przepisów kodeksu cywilnego, zgodnie z którymi wierzyciel, dla którego zastrzeżona została kara umowna, nie ma obowiązku wykazywać faktu poniesienia szkody (wystąpienie szkody po stronie wierzyciela nie jest więc w ogóle przesłanką powstania roszczenia o zapłatę kary umownej, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 lutego 2013 roku, I ACa 1391/12, LEX

numer 1313455) oraz że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność, inaczej ciężar dowodu rozłożony jest w postanowieniach konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238 ze zmianami), nakładając na zleceniodawcę – tu: pozwanego, konieczność udowodnienia szkody i jej wysokości.

W realiach niniejszej sprawy stwierdzić należy zatem, że zastrzeżenie przez strony w zleceniu transportowym kary umownej za niedotrzymanie terminu dostarczenia dokumentów, czy zlecenie przewozu dalszemu przewoźnikowi bez zgody pozwanej, nie sprzeciwia się obowiązującym przepisom prawa, tj. przepisom zawartym w konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238 ze zmianami) mającymi charakter przepisów bezwzględnie obowiązujących, kwestia odszkodowania z powyższych tytułów (niedotrzymanie terminu dostarczenia dokumentów, czy zlecenie przewozu dalszemu przewoźnikowi bez zgody zleceniodawcy) nie jest bowiem uregulowana przepisami tej konwencji, a zatem postanowienia umowne w tym zakresie nie są nieważne na podstawie art. 40 konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238 ze zmianami).

Jednocześnie jednakże wskazać należy, że w przypadku niedostarczenia oryginałów dokumentów w terminie 14 dni strony zastrzegły dwie sankcje za to samo zachowanie – wstrzymanie zapłaty frachtu i naliczenie kary umownej. Nie budzi zaś wątpliwości, że zastrzeżenie przez pozwaną podwójnej sankcji za ten sam przejaw nienależytego wykonania obowiązku wynikającego z umowy jest sprzeczne z naturą odpowiedzialności odszkodowawczej i nie może skutkować uznaniem, że doszło między stronami do skutecznego zastrzeżenia kary umownej za niedostarczenie w terminie prawidłowo wypełnionych oryginałów dokumentów przewozowych (tak również Sąd Okręgowy w Szczecinie w wyroku z dnia 13 grudnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt VIII Ga 346/13 oraz Sąd Rejonowy w Kaliszu w wyroku z dnia 02 października 2017 roku w sprawie o sygn. akt V GC 1558/17).

Niezależnie jednakże od powyższego odnosząc się do zarzutu naruszenia przez powoda postanowienia zawartego w § 6 pkt 7 ogólnych warunków zlecenia transportowego, to zważyć należy, że pozwana B. Ś. (1) w istocie nie kwestionowała w złożonym przez siebie sprzeciwie od nakazu zapłaty, ażeby w ogóle nie otrzymała od powoda faktury i listów przewozowych CMR. Pozwana podnosiła bowiem jedynie, że z uwagi na nieprawidłowości w treści listów przewozowych CMR nie została spełniona przesłanka doręczenia „prawidłowo wypełnionego oryginału listu przewozowego”, co uprawniało ją do naliczenia kary umownej w wysokości 2% frachtu za każdy dzień opóźnienia w jego dostarczeniu (pozwana nie wykazała, aby naliczyła powodowi z tego tytułu jakąkolwiek karę, jak też – jak już wskazano powyżej – zastrzeżenie w tym przypadku kary umownej nie mogłoby zostać uznane za skuteczne) oraz wstrzymania się z wypłatą frachtu.

W świetle powyższego konieczna stała się ocena, czy przedłożone przez powoda listy przewozowe są nieprawidłowe i czy ewentualne nieprawidłowości uprawniają pozwaną do powstrzymania się od uiszczenia wynagrodzenia, czyniąc dochodzenie przez powoda tego roszczenia przedwczesnym.

Stosownie do treści art. 4 konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, nr 49, poz. 238 ze zmianami) dowodem zawarcia umowy jest list przewozowy. Brak, nieprawidłowość lub utrata listu przewozowego nie wpływa na istnienie ani na ważność umowy przewozu, która mimo to podlega przepisom przedmiotowej konwencji. Stosownie zaś do art. 9 konwencji – w braku przeciwnego dowodu, list przewozowy stanowi dowód zawarcia umowy, warunków umowy oraz przyjęcia towaru przez przewoźnika.

W niniejszej sprawie okoliczności zawarcia umowy, jej warunków (poza treścią § 4 pkt 5 warunków zlecenia), przyjęcia towaru przez przewoźnika, stanu towaru i jego opakowania, a także wreszcie wykonania umowy w terminie uzgodnionym przez strony, nie były kwestionowane.

Pozwana B. Ś. (1) podnosiła, że wystawione przez powoda listy przewozowe nie mogą zostać uznane za prawidłowe i stanowić podstawy do wystawienia faktury, gdyż w przypadku przewozu na podstawie zlecenia numer 07.09.2017/MP brak jest na nim podpisu i stempla nadawcy, brak stempla odbiorcy i miejscowości odbioru, a także brak jest upoważnienia osoby odbierającej towar, nadto występuje nieprawidłowość w oznaczeniu miejsca załadunku (R., zamiast R. – w tym miejscu odnośnie tego zarzutu wskazać należy, że jest to zarzut chybiony, na liście przewozowym wskazano bowiem jako miejsce załadunku miejscowość R., zaś miejscowość R. wskazano jako siedzibę nadawcy). Natomiast w przypadku zlecenia numer 06.09.2017/MP brak jest podpisu i stempla nadawcy, brak podpisu przewoźnika, brak stempla odbiorcy, miejscowości odbioru i daty odbioru.

Z treści art. 6 pkt 1 konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, nr 49, poz. 238 ze zmianami) wynikają tzw. obowiązkowe wzmianki, jakie powinien zawierać list przewozowy, tj.: miejsce i datę jego wystawienia, nazwisko (nazwę) i adres nadawcy, nazwisko (nazwę) i adres przewoźnika, miejsce i datę przyjęcia towaru do przewozu oraz przewidziane miejsce jego wydania, nazwisko (nazwę) i adres odbiorcy, powszechnie używane określenie rodzaju towaru oraz sposób opakowania, a dla towarów niebezpiecznych ich ogólnie uznane określenie, ilość sztuk, ich cechy i numery, wagę brutto lub inaczej wyrażoną ilość towaru, koszty związane z przewozem (przewoźne, koszty dodatkowe, należności celne i inne koszty powstałe od chwili zawarcia umowy do chwili dostawy), instrukcje niezbędne do załatwienia formalności celnych i innych i oświadczenie, że przewóz, bez względu na jakąkolwiek przeciwną klauzulę, podlega przepisom konwencji, a także w razie potrzeby – list przewozowy powinien zawierać poza tym następujące dane: zakaz przeładunku, koszty, jakie nadawca przyjmuje na siebie, kwotę zaliczenia do pobrania przy wydaniu towaru, zadeklarowaną wartość towaru i sumę przedstawiającą interes specjalny w jego dostawie, instrukcje nadawcy dla przewoźnika dotyczące ubezpieczenia przesyłki, umówiony termin, w jakim ma być wykonany przewóz, wykaz dokumentów wręczonych przewoźnikowi (pkt 2).

Analiza przedłożonych do akt sprawy listów przewozowych pozwala na uznanie, że wszystkie tzw. obligatoryjne elementy listu przewozowego w przedmiotowych dokumentach były zawarte, przy czym wskazać należy, że przepisy konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, nr 49, poz. 238 ze zmianami) przewidują obowiązki nadawcy i jego odpowiedzialność za szkodę wynikającą z nieścisłości i nieprawidłowości w dokumencie przewozowym odnośnie danych wskazanych w art. 7 konwencji oraz obowiązki przewoźnika, który zgodnie z art. 8 konwencji jest zobowiązany jedynie sprawdzić przy przyjęciu towaru dokładność danych listu przewozowego dotyczących ilości sztuk, jak również jego cech i numerów. Obowiązki przewoźnika zostały zatem jasno określone i w żadnym razie z treści tego ani żadnego innego przepisu konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, nr 49, poz. 238 ze zmianami) nie można wywieść, że konwencja ta przekazała przewoźnikowi obowiązki w zakresie sprawdzania listu przewozowego większe niż to wynika wprost z jej treści (tak Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 30 września 2016 roku, sygn. akt XXIII Ga 919/16).

Odnosząc się zaś do braku dołączenia do listu przewozowego upoważnienia osoby odbierającej towar, to jak również podniesiono w powyższej części uzasadnienia, wobec niekwestionowanej okoliczności dostarczenia towaru odbiorcy przyjąć należy, że towar został wydany osobie uprawnionej i jednocześnie w umowie strony nie określiły wyraźnie obowiązku przedłożenia powyższego dokumentu. Natomiast co do braku podpisów nadawcy, czy przewoźnika, wskazać należy, że kwestia ta miałaby znaczenie jedynie w przypadku kwestionowania dostarczenia towaru odbiorcy, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Niezależnie od powyższe podnieść należy, że zgodnie z treścią art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Omawiany artykuł ma charakter iuris cogentis, a zatem naruszenie któregośkolwiek z wymienionych w nim kryteriów spowoduje nieważność czynności prawnej, która zgodnie z art. 58 k.c. zostanie uznana za sprzeczną z prawem (Bernadetta Fuchs, Komentarz do art. 353¹ k.c., Wolters Kluwer, Lex).

Stosownie zaś do art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób bądź rzeczy. Przepis ten zatem wiąże zapłatę wynagrodzenia na rzecz przewoźnika z wykonaniem przewozu. Obowiązkwowi przewoźnika dokonania przewozu odpowiada zatem obowiązek zlecającego przewóz zapłaty wynagrodzenia. Wynagrodzenie jest zatem płatne za wykonanie przewozu. Przepisy prawa uzależniają zatem zapłatę wynagrodzenia przewoźnikowi wyłącznie od wykonania przez niego przewozu.

W tych okolicznościach wprowadzenie do umowy przewozu zapisu, który uzależniałby wypłatę wynagrodzenia dla przewoźnika od dokonania przez niego innych czynności (poza wykonaniem przewozu) – tu: dostarczenia oryginałów prawidłowo wypełnionych listów przewozowych – było sprzeczne z właściwością (naturą) umowy przewozu oraz treścią cytowanego wyżej przepisu art. 774 k.c. Mając powyższe na uwadze, postanowienie to jako sprzeczne z treścią art. 353¹ k.c. należało uznać za nieważne (art. 58 k.c.).

Sąd zważył bowiem, że fakt sporządzania listów przewozowych CMR przy przewozie nie stanowił dokonywania innych usług związanych z przewozem w rozumieniu art. 794 § 1 k.c., a pozwana w żaden sposób nie wykazała, że strony łączyła umowa spedycji. Nadto, jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 14 lipca 2016 roku (sygn. akt I ACa 1106/15) w przypadku przewozu towarów najbardziej istotne z punktu widzenia nadawcy jest to, ażeby przesyłka została dostarczona na czas w stanie nienaruszonym. Jak wynikało z przeprowadzonych w sprawie dowodów, powód wykonał przewozy zgodnie z treścią zleceń z dnia 21 września 2017 roku. Pozwana zaś nie zgłaszała w tym zakresie żadnych zastrzeżeń, w tym w szczególności nieotrzymania całości wynagrodzenia z tytułu dostaw tych towarów od swojego kontrahenta z powodu uchybień w wykonaniu umowy przez powoda. Istotą umowy przewozu jest zatem wykonanie przewozu – dostarczenie określonych w umowie towarów w określonym miejscu i czasie, a nie dostarczenie dokumentów towarzyszących przesyłce. W tej sytuacji nie sposób uznać, że zgodne z istotą umowy przewozu byłoby, ażeby wypłata powodowi wynagrodzenia nie mogła nastąpić tylko dlatego, że powód nie dostarczył dokumentów przewozowych. Jednocześnie wskazać należy, że treść § 6 ust. 7 zleceń transportowych nie stanowi warunku w rozumieniu art. 89 k.c., albowiem to nie powstanie, czy ustanie stosunku zobowiązaniowego uzależnione jest od wskazanych tam zdarzeń, tylko fragment czynności prawnej – wymagalność roszczenia o zapłatę wynagrodzenia z tytułu realizacji usługi transportowej, przy czym termin zapłaty nie może zostać uzależniony od zdarzenia przyszłego i niepewnego (tamże).

W konsekwencji powyższego powoływanie się na niedostarczenie przez powoda prawidłowo wypełnionych dokumentów przewozowych, nawet gdyby miało miejsce, jako przyczynę odmowy zapłaty wynagrodzenia – nie było zasadne.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia przez powoda postanowienia zawartego w § 5 pkt 2 warunków zlecenia transportowego, to wskazać należy, że bezspornie powód wykonał przewozy zlecając je innym podmiotom gospodarczym i jednocześnie nie zdołał wykazać, ażeby uzyskał zgodę pozwanej w tym zakresie. Nie jest bowiem wystarczające zdaniem Sądu wskazanie w ofercie wykonania przewozu danych osobowych kierowcy, nie pozwala to bowiem na ustalenie, czy jest to pracownik pozwanego, czy też odrębny podmiot gospodarczy. Bez wątpienia również za zlecenie przewozu bez zgody pozwanej strony zastrzegły karę umowną, która nie jest w ocenie Sądu nieważna w myśl art. 40 konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, nr 49, poz. 238 ze zmianami), niemniej jednak pozwana z tego tytułu nie naliczyła powodowi jakiegokolwiek kary umownej ani też nie wykazała, że z tego tytułu poniosła szkodę przenoszącą jej wartość, o czym szerzej w poniższej części uzasadnienia.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia przez powoda postanowienia zawartego w § 4 pkt 5 warunków zlecenia transportowego, to wskazać należy, że powód nie zdołał wykazać, ażeby w tym zakresie strony zgodnie zmodyfikowały treść łączącej je umowy zawartej w warunkach zlecenia transportowego. Sąd zważył bowiem, że z korespondencji elektronicznej prowadzonej przez strony wynika jedynie, że przedstawiciel powoda M. R. (1) wskazywał na niemożność wykonania zobowiązania w tym zakresie przez kierowcę wykonującego przewóz w Norwegii z uwagi na wysokość opłat

roamingowych. Jednocześnie z treści tej rozmowy nie sposób wywieść, że przedstawiciel pozwanej wyraził zgodę na zmianę umowy w tym zakresie, wskazał on jedynie, że dotychczas nie zdarzyło się, ażeby w przypadku nieprzekazania dokumentów za pośrednictwem maila we wskazanym tam terminie, pozwana wykorzystwała dotyczący tej sytuacji zapis i naliczyła karę umowną. Wskazać przy tym należy, że jakkolwiek pozwana podnosiła w tym zakresie zarzut nienależytego wykonania umowy, niemniej jednak pozwana z tego tytułu nie naliczyła powodowi jakiegokolwiek kary umownej ani też nie wykazała, że z tego tytułu poniosła szkodę przenoszącą jej wartość, o czym szerzej w poniższej części uzasadnienia dotyczącej podniesionego zarzutu potrącenia.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że bez wątplenia przewidziana za niedostarczenie dokumentacji za pośrednictwem maila kara umowna nie jest w ocenie Sądu nieważna w myśl art. 40 konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, nr 49, poz. 238 ze zmianami), niemniej jednak zastrzeżenie tak krótkiego terminu (48 godzin od rozładunku) w sytuacji, gdy przewoźnik często kontynuuje jeszcze przewóz i nie ma możliwości dochowania (np. z powodu braku zasięgu) tak krótkiego terminu jest nieuzasadnione w świetle dobrych obyczajów kupieckich (tak Sąd Okręgowy w Szczecinie w wyroku z dnia 13 grudnia 2013 roku, sygn. akt VIII Ga 346/13).

Odnosząc się natomiast do podniesionego przez pozwaną zarzutu potrącenia, w pierwszej kolejności wskazać należy, że skuteczność i ważność potrącenia zależy od kilku elementów, w ramach których należy odróżnić zaistnienie przesłanek do potrącenia (określonych w przepisie art. 498 § 1 k.c.) od prawidłowości oświadczenia o potrąceniu (co do formy, treści, uprawnienia osoby składającej oświadczenie i właściwego adresata) oraz od skutków oświadczenia o potrąceniu (art. 498 § 2 k.c. i art. 499 zdanie drugie k.c., tak Sąd Okręgowy w Szczecinie w wyroku z dnia 22 maja 2014 roku wydanego w sprawie o sygn. akt II Ca 930/13).

W ocenie Sądu zarzut potrącenia złożony przez pozwaną B. Ś. (1) w toku niniejszego postępowania nie mógł odnieść zamierzonego przez pozwanego skutku, i to z kilku powodów. Należy zauważyć przy tym, że procesowy zarzut potrącenia jest związany z potrąceniem w sensie materialnoprawnym, ponieważ bez dokonania potrącenia jest on nieskuteczny. Zarówno wtedy, gdy oświadczenie o potrąceniu zostało złożone poza procesem, jak i wtedy, gdy złożono je łącznie z zarzutem w procesie, skuteczność tego zarzutu (potrącenia) jako czynności procesowej jest zależna od skuteczności samego potrącenia, jako czynności materialnoprawnej, albowiem to ono – oświadczenie o potrąceniu, stanowi podstawę materialnoprawną zarzutu potrącenia. Nie ma oczywiście przy tym wątpliwości, że podniesienie w sprzecznie od nakazu zapłaty, czy późniejszym piśmie procesowym w toku postępowania zarzutu potrącenia jest równoznaczne ze złożeniem oświadczenia o potrąceniu, jeżeli oświadczenie takie nie zostało złożone wcześniej.

Zgodnie z treścią art. 498 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Skutek kompensaty ustawowej wymaga zatem następujących warunków: złożenia oświadczenia woli, istnienia wierzytelności przeciwstawnych, tj. takich, które przysługują dwóm podmiotom prawa cywilnego występującym względem siebie w podwójnej roli: dłużnika i wierzyciela, wymagalności wierzytelności (co najmniej potrącającego) i jednorodności świadczeń. Nie budzi przy tym wątpliwości, że oświadczenie o potrąceniu nie może stanowić samo w sobie źródła kreacji wierzytelności, która powinna znaleźć odzwierciedlenie w treści zaoferowanych dowodów.

W ocenie Sądu pozwana B. Ś. (1) w żaden sposób nie wykazała, że przysługuje jej jakkolwiek wierzytelność w stosunku do powoda, a także nie tylko nie wykazała jej wysokości i wymagalności, co nawet nie wskazała jej dokładnej wysokości. Pozwana nie przedstawiła żadnego dowodu na okoliczność, że z powodu nieprzekazania dokumentów w ciągu 48 dni od wykonania umowy, nieprzekazania prawidłowo wypełnionych oryginałów listów przewozowych, czy wykonania przewozu za pośrednictwem dalszego przewoźnika, naliczyła powodowi karę przewidzianą w odpowiednim postanowieniu umowy (warunków zlecenia, abstrahując od skuteczności jej zastrzeżenia) i wyzwała powoda do jej zapłaty. Odnosząc się natomiast do kwestii skuteczności oświadczenia o potrąceniu złożonego w przedmiotowej sprawie podkreślić należy, iż zostało ono złożone przez pełnomocnika pozwanej i mimo, że pełnomocnictwo

procesowe nie obejmuje z mocy prawa umocowania do złożenia, ani też do przyjęcia oświadczenia o potrąceniu, w ocenie Sądu, można przyjąć, iż – odnośnie złożenia takiego oświadczenia – pełnomocnictwo zostało udzielone w sposób dorozumiany, gdyż jest to w interesie mocodawcy – pozwanego (zmierza bowiem do wygrania przez mocodawcę procesu). Jak wskazał wyrok z dnia 04 lutego 2004 roku (sygn. akt I CK 181/03) Sąd Najwyższy – wprawdzie przewidziany w art. 91 k.p.c. zakres umocowania pełnomocnika procesowego nie uprawnia go do złożenia materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu, jednak ze względu na założenie działania mocodawcy ukierunkowanego na wygranę procesu, racjonalne jest założenie, iż zakresem umocowania strona objęła także złożenie w jej imieniu określonego oświadczenia woli, niezbędnego dla obrony jej praw w procesie. Uzasadnieniem dla takiego poglądu jest domniemanie celowego działania pełnomocnika, reprezentującego i chroniącego interes swojego mocodawcy. W ślad za tym domniemaniem przyjmuje się, że tego rodzaju zarzut, mimo charakteru i skutku materialnoprawnego, do jakiego zmierza, jest w istocie konsekwencją podjęcia przez pozwanego celowej obrony przed dochodzonym wobec niego roszczeniem, wobec czego należy założyć, że udzielając pełnomocnictwa procesowego w takim właśnie celu mocodawca godzi się i akceptuje również i tego rodzaju działanie swojego pełnomocnika. Jeśli nie zostanie ono odwołane do zakończenia procesu – można zasadnie przyjąć, że zostało skutecznie złożone w ramach racjonalnie prowadzonej obrony.

Odmienne natomiast kształtują się wymogi skuteczności złożenia oświadczenia o potrąceniu, gdy chodzi o adresata takiego oświadczenia. W tym względzie Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że dla skuteczności oświadczenia o potrąceniu, złożonego w procesie, ale i poza nim, ze względu na obowiązującą teorię oświadczeń woli uzależniającą powstanie prawem przewidzianego skutku prawnokształtującego danego oświadczenia woli od jego dojścia do adresata (art. 61 § 1 k.c.), konieczne jest dostarczenie takiego aktu woli strony składającej oświadczenie do strony będącej jego adresatem, a nie – jedynie do wiadomości jej pełnomocnika procesowego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 marca 2013 roku, sygn. akt II CSK 476/12 wraz z uzasadnieniem). Jeśli zatem pełnomocnik pozwanego składa w procesie, w ramach obrony przed roszczeniem powoda, oświadczenie o potrąceniu, to przewidziany w art. 498 § 2 k.c. skutek wzajemnego umorzenia obu wierzytelności wystąpi z chwilą wystąpienia podstaw faktycznych do przyjęcia, że oświadczenie takie dotarło do strony, wobec której zostało ono skierowane.

A zatem dorozumiane udzielenie pełnomocnictwa nie może dotyczyć przyjęcia oświadczenia o potrąceniu, bowiem oświadczenie to wywołuje – w niniejszej sprawie dla strony powodowej – niekorzystne skutki. Do przyjęcia oświadczenia o potrąceniu konieczne jest zatem pełnomocnictwo szczególne lub doręczenie takiego oświadczenia stronie osobiście (tak m.in. Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 29 maja 2013 roku, sygn. akt I ACa 89/13 oraz Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w wyroku z dnia 18 kwietnia 2014 roku, sygn. akt VIII Ga 22/14). Tymczasem w niniejszej sprawie odpis sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z zawartym tam zarzutem potrącenia podlegał doręczeniu pełnomocnikowi powoda, przy czym z treści znajdującego się w aktach sprawy pełnomocnictwa (k. 9 akt) nie wynika jego umocowanie do składania i odbierania w imieniu powoda oświadczeń o charakterze materialnoprawnym.

Reasumując powyższe rozważania wskazać należy, że powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zdołał wykazać, że wykonał i to w sposób prawidłowy umowy przewozu z dnia 21 września 2017 roku, co aktualizowało po stronie pozwanej B. Ś. (1) obowiązek zapłaty uzgodnionego wynagrodzenia, zaś powoływanie się przez nią na niedostarczenie przez powoda prawidłowo wypełnionych dokumentów przewozowych – z przyczyn wskazanych w powyższej części rozważań – jako przyczynę odmowy zapłaty wynagrodzenia – nie było zasadne, zaś podniesiony przez nią zarzut potrącenia – również z przyczyn wskazanych w powyższej części rozważań – był nieskuteczny.

Pozwana B. Ś. (1) zarzucała również, że Sąd bezpodstawnie przyjął, iż wezwanie do zapłaty z dnia 05 stycznia 2018 roku wyczerpało możliwości podjęcia próby mediacji lub innego przesądowego sposobu rozwiązania sporu, co jednakże uznać należy za zarzut chybiony i w żadnej mierze nie skutkujący niemożnością rozpoznania sprawy bądź uznaniem roszczenia powoda za przedwczesne. Zgodnie z treścią art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. warunkiem formalnym pozwu jest podanie przez powoda informacji co do tego, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia.

Powód we wniesionym pozwie wymaganą informację zawarł wskazując, że skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty, które jednakże pozostało bez odpowiedzi. Sąd zważył przy tym, że przepis art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. nie nakłada na Sąd obowiązku badania, czy wskazane przez powoda podjęte próby wyczerpywały możliwości ugodowego zakończenia sporu ani nie nakłada na powoda obowiązku podjęcia wszystkich możliwych czynności prowadzących do ugodowego zakończenia sporu przed wniesieniem pozwu. Informacja o podjętych przez strony próbach pozasądowego zakończenia sporu lub zaniechaniu ich podjęcia, którą powód powinien także zawrzeć w pozwie, ma umożliwić jedynie Sądowi dokonanie oceny realnych możliwości zakończenia sporu sądowego w drodze mediacji, a tym samym celowości skierowania stron do mediacji. Zważyć przy tym należy, że zgodnie z treścią zobowiązania z dnia 14 czerwca 2018 roku (k. 48 akt) Sąd zobowiązał pozwaną do oświadczenia, czy na obecnym etapie postępowania sądowego widzi ona możliwość ugodowego zakończenia sporu, pod rygorem uznania, że możliwości takiej nie widzi. Pozwana nie odpowiedziała na zobowiązanie Sądu.

Odnosząc się natomiast do żądania kwoty 80 euro tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwani należności, to żądanie powoda w tym zakresie uznać należało za zasadne. Wskazać bowiem należy, że rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 684) przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione i roszczenie o taką rekompensatę powstaje po upływie terminów zapłaty określonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy.

Mając na względzie powyższe Sąd na podstawie art. 1, art. 4, art. 6 konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238 ze zmianami) w zw. z art. 774 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 k.c. oraz art. 498 k.c. stosowanego a contrario w zw. z art. 4 i art. 7 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 684) Sąd zasądził w punkcie pierwszym wyroku od pozwanej B. Ś. (1) na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 6 483,69 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot: 4 989,26 złotych za okres od dnia 21 października 2017 roku do dnia zapłaty i 1 494,43 złotych za okres od dnia 14 listopada 2017 roku do dnia zapłaty.

W punkcie drugim wyroku na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 684) Sąd zasądził od pozwanej B. Ś. (1) na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 80 euro.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie trzecim wyroku zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 punkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 roku, poz. 265) zasądzając od pozwanej jako strony przegrywającej niniejszy proces na rzecz powoda kwotę 1 167 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą składają się kwoty: 250 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu, 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i 900 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 10 kwietnia 2019 roku